

Hakan Nesser

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΕΡ

Ο Nesser έχει
δημιουργήσει έναν από
τους σημαντικότερους
ήρωες του σύγχρονου
αστυνομικού.

Colin Dexter, συγγραφέας

Η επιστροφή

Από τον συγγραφέα του μπεστ σέλερ
Το σημείο του Μπόρκμαν

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ήταν η πρώτη μέρα και η τελευταία.
 Η ατσάλινη πόρτα κλείδωσε πίσω του και ο μεταλλικός ήχος έμεινε για λίγο μετέωρος στον δροσερό πρωινό αέρα. Ο άντρας έκανε τέσσερα βήματα, σταμάτησε, άφησε κάτω τη βαλίτσα του. Έκλεισε τα μάτια κι έπειτα τα άνοιξε ξανά.

Μια αραιή πρωινή ομίχλη κρεμόταν πάνω από το έρημο υπαίθριο πάρκινγκ, ο ήλιος μόλις είχε σκάσει πάνω από την κοντινή πόλη και το μόνο σημάδι ζωής ήταν τα σμήνη των πουλιών που ορμούσαν πάνω από τα χωράφια, γύρω από το μπουλούκι των κτιρίων. Στάθηκε ακίνητος για λίγο και αφέθηκε στις αισθήσεις του. Μυρωδιά φρεσκοθερισμένου καλαμποκιού πλημμύρισε τα ρουθούνια του. Το εκτυφλωτικό φως τρεμούλιαζε πάνω από την ασφαλτο. Πέρα μακριά, γύρω στο ενάμισι χιλιόμετρο προς τα δυτικά, ακουγόταν το επίμονο βουητό της κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο ταχείας κυκλοφορίας, που χάραζε ένα φαρδύ μονοπάτι στην ανοιχτή πεδιάδα. Συνειδητοποίησε ξαφνικά τις πραγματικές διαστάσεις του κόσμου και τον έπιασε ίλιγγος. Είχε να πατήσει το πόδι του έξω από αυτούς τους τοίχους δώδεκα ολόκληρα χρόνια, το κελί του ήταν

μόλις δύο επί τρία, και ξαφνικά αντιλήφθηκε πόσο μακρύς ήταν ο δρόμος μέχρι την πόλη και τον σιδηροδρομικό σταθμό. Απίστευτα μακρύς, ίσως ήταν αδύνατον να τον διανύσει μια μέρα σαν τη σημερινή.

Του είχαν προσφέρει ταξί, ήταν η συνηθισμένη πρακτική, αλλά είχε αρνηθεί. Δεν ήθελε να συντομεύσει τη διαδρομή προς τον κόσμο σ' αυτό το τόσο πρώιμο στάδιο. Ήθελε να αισθανθεί όλο το βάρος, την πίκρα και την ελευθερία σε κάθε βήμα που θα έκανε ετούτο το πρωί. Αν ήταν να έχει μια ευκαιρία να πετύχει τον σκοπό που ο ίδιος είχε θέσει στον εαυτό του, ήξερε τι έπρεπε να ξεπεράσει. Να ξεπεράσει και να εκμεταλλευτεί.

Σήκωσε ξανά τη βαλίτσα του και ξεκίνησε. Δεν ήταν βαριά. Δυο τρεις αλλαξιές εσώρουχα. Ένα ζευγάρι παπούτσια, ένα πουκάμισο, ένα παντελόνι, ένα τσαντάκι με είδη τουαλέτας. Τέσσερα πέντε βιβλία και ένα γράμμα. Τα ρούχα που φορούσε του είχαν δοθεί από το κατάστημα της φυλακής την προηγούμενη μέρα. Τυπική ενδυμασία αποφυλακισμένου. Μαύρα παπούτσια από συνθετικό δέρμα. Μπλε παντελόνι. Γκρι βαμβακερό πουκάμισο και ένα λεπτό αντιανεμικό μπουφάν. Οι ντόπιοι θα τον αναγνώριζαν τόσο εύκολα όσο και έναν καθολικό ιερέα ή έναν καπνοδοχοκαθαριστή. Ένας απ' αυτούς που έφταναν στον σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης με μια φτηνή, χαρτονένια βαλίτσα, ανυπόμονοι να φύγουν για αλλού. Έχοντας εκτίσει την ποινή τους εκεί πέρα, στο Μεγάλο Γκρίζο, ανάμεσα στο δημοτικό δάσος και

στον αυτοκινητόδρομο. Έχοντας υπάρξει τόσο κοντά και τόσο μακριά τους. Ένας απ' αυτούς· τους εύκολα αναγνωρίσιμους.

Το Μεγάλο Γκρίζο. Έτσι το έλεγαν οι ντόπιοι. Για εκείνον δεν είχε όνομα – ήταν μια μικρή έκταση χρόνου και σχεδόν καθόλου χώρου. Και ήταν πολύς καιρός που είχε πάψει να ενοχλείται από τα περίεργα βλέμματα των άλλων· πολύς καιρός απ' όταν γύρισε αναγκαστικά την πλάτη του σε τέτοιου είδους επιφανειακή και άσκοπη επαφή. Απ' όταν εγκατέλειψε χωρίς κανέναν δισταγμό την προηγούμενη ζωή του. Δεν υπήρχε γι' αυτόν άλλη επιλογή, ούτε και πόθησε ποτέ να επιστρέψει. Ποτέ.

Θα έλεγε κανείς ότι ποτέ δεν είχε υπάρξει πραγματικά μέρος της.

Ανέτειλε ο ήλιος. Μετά από εκατό μέτρα χρειάστηκε να σταματήσει πάλι. Έβγαλε το μπουφάν του και το κρέμασε στον ώμο του. Δύο αυτοκίνητα τον προσπέρασαν. Δεσμοφύλακες, μάλλον, ή διοικητικοί υπάλληλοι. Άνθρωποι της φυλακής εν πάση περιπτώσει. Κανένας άλλος δεν ερχόταν εκεί πέρα. Εκεί ήταν μόνο το Μεγάλο Γκρίζο.

Ξεκίνησε πάλι. Δοκίμασε να σφυρίξει, αλλά δεν κατάφερε να πιάσει κανέναν σκοπό. Σκέφτηκε ότι χρειαζόταν γυαλιά ηλίου, ίσως αγόραζε ένα ζευγάρι όταν θα έφτανε στον σταθμό. Έβαλε το χέρι του αντήλιο, μισόκλεισε τα μάτια και κοίταξε τη σιλουέτα της πόλης μέ-

σα από την εκτυφλωτική καταχνιά. Εκείνη τη στιγμή άρχισαν να χτυπάνε οι καμπάνες μιας εκκλησίας.

Κοίταξε το ρολόι του. Οκτώ. Δεν θα προλάβαινε το πρώτο τρένο. Αν και δεν θα το ήθελε πραγματικά. Καλύτερα μια ώρα στον σταθμό με ένα καλό πρωινό και μια εφημερίδα. Δεν βιαζόταν καθόλου. Όχι σήμερα, τουλάχιστον, πρώτη μέρα. Θα τακτοποιούσε αυτό που είχε βάλει σκοπό να κάνει, αλλά το πότε ακριβώς εξαρτιόταν από άλλους παράγοντες, που ακόμη δεν ήξερε καν, όπως ήταν φυσικό.

Αύριο ίσως. Ή μεθαύριο. Αν είχε διδαχτεί κάτι όλα αυτά τα χρόνια, έστω ένα και μοναδικό, ήταν αυτό ακριβώς: Να κάνει υπομονή.

Υπομονή.

Συνέχισε να βαδίζει αποφασιστικά προς την πόλη. Μπήκε στους έρημους ηλιόλουστους δρόμους. Στα σκιερά δρομάκια που ξεκινούσαν από την πλατεία. Στα φθαρμένα λιθόστρωτα. Σεργιάνισε στο μονοπάτι δίπλα στο λασπερό καφετί ποτάμι, όπου ασάλευτες πάπιες έπλεαν με το ρεύμα σε μια κατάσταση αιώνιας ακινησίας. Αυτό από μόνο του ήταν κάτι το εκπληκτικό – να περπατάει, να περπατάει χωρίς να βρίσκει μπροστά του ούτε τοίχο ούτε μάντρα. Στάθηκε σε ένα απ' τα γεφυράκια και χάζεψε μια οικογένεια κύκνων, που κάθονταν στριμωγμένοι ο ένας πάνω στον άλλον σε ένα χωμάτινο νησάκι, στη σκιά μίας από τις μεγάλες καστανιές της όχθης. Παρατήρησε και τα δέντρα που άπλωναν τα κλα-

διά τους και προς τα κάτω και προς τα πάνω. Και προς το νερό και προς τον ουρανό.

Ο κόσμος, σκέφτηκε. Η ζωή.

Ένας σπυριάρης νεαρός τού σφράγισε το εισιτήριο με φανερή αποστροφή – μιας διαδρομής, ναι, καταλάβαμε. Του έριξε ένα άγριο βλέμμα και κατευθύνθηκε προς το περίπτερο. Αγόρασε δύο εφημερίδες και κάνα δυο αντρικά περιοδικά με γυμνόστηθες στο εξώφυλλο, χωρίς να ντραπεί καθόλου. Έπειτα πήγε στο καφέ του σταθμού. Μια κανάτα καφέ και ολόφρεσκα σάντουιτς με ζαμπόν και τυρί. Ένα δυο τσιγάρα. Ήθελε πάνω από μία ώρα μέχρι να πάρει το τρένο και ήταν ακόμη πρωί.

Το πρώτο πρωινό της δεύτερης επιστροφής του. Είχε μπροστά του όλο τον χρόνο του κόσμου και ήταν ξανά αθώος. Αθωότητα και χρόνος.

Ωρες αργότερα, πλησίαζε πια στον προορισμό του. Τα τελευταία λίγα χιλιόμετρα ήταν μόνος του στο βαγόνι. Χαζεύοντας από το χαρακωμένο βρόμικο τζάμι, είδε χωράφια, δάση, χωριά, ανθρώπους να βαδίζουν βιαστικοί – και ξαφνικά έγιναν όλα γνώριμα. Απέκτησαν το καθένα τη δική του ιδιαίτερη σημασία. Κτίρια, δρόμοι και η εναλλαγή τους με τοπία της υπαίθρου. Να το παλιό υδραγωγείο. Το γήπεδο ποδοσφαίρου. Οι καμινάδες των εργοστασίων και οι πίσω αυλές των σπιτιών. Η Επιπλοποιία Γκαν. Η πλατεία. Το γυμνάσιο. Η οδογέ-

φυρα και τα σπίτια κατά μήκος του κεντρικού δρόμου. Το τρένο πλεύρισε την αποβάθρα και σταμάτησε.

Καθώς κατέβαινε, πρόσεξε ότι η αποβάθρα είχε καινούργιο στέγαστρο από αχνοκίτρινο πλαστικό. Το κτίριο του σταθμού είχε ανακαινιστεί. Και οι επιγραφές ήταν καινούργιες.

Όλα τα υπόλοιπα ήταν όπως και πριν.

Πήρε ταξί. Άφησαν πίσω τους την πόλη. Μια κούρσα δεκαπέντε λεπτών, στα βουβά, παράλληλα με την όχθη της λίμνης που μια χανόταν, μια στραφτάλιζε πίσω από ξεραμένες καλαμποκιές και σκελετούς φυλλοβόλων δέντρων και, μετά, τέρμα.

«Αφήστε με μετά την εκκλησία. Θα συνεχίσω με τα πόδια».

Πλήρωσε και κατέβηκε. Υπήρχε κάτι αόριστα οικείο στον χαιρετισμό του οδηγού πριν ξεκινήσει να φύγει. Περίμενε μέχρι που το ταξί έκανε επιτόπια στροφή και εξαφανίστηκε πίσω από το γαλακτοκομείο. Έπειτα έπιασε τη βαλίτσα του και την πλαστική σακούλα με τα ψώνια του από το μπακάλικο και ξεκίνησε για το τελευταίο κομμάτι της διαδρομής.

Τώρα ο ήλιος ήταν ψηλά στον ουρανό. Ιδρώτας κυλούσε στο πρόσωπό του και ανάμεσα στις ωμοπλάτες. Ήταν πιο μακριά απ' ό,τι θυμόταν και πιο ανηφορικά.

Άλλωστε, είχαν περάσει δώδεκα χρόνια από την τελευταία φορά.

Το σπίτι ήταν κι αυτό δώδεκα χρόνια μεγαλύτερο, αλλά στεκόταν ακόμη όρθιο. Αυτή είχε καθαρίσει μερικά αγριόχορτα ανοίγοντας ένα πέραςμα μέχρι τα σκαλοπάτια, όπως του είχε υποσχεθεί, αλλά τίποτε παραπάνω. Το σύνορο της αυλής από το δάσος δεν ξεχώριζε πια, το είχαν καταπατήσει οι παραφυάδες των σημύδων, ενώ βάτα και αγριόχορτα έφταναν μέχρι και ένα μέτρο ύψος στους εξωτερικούς τοίχους. Η σκεπή του αχυρώνα είχε βουλιάξει, τα κεραμίδια φαίνονταν σαπισμένα, το τζάμι ενός από τα παράθυρα στον επάνω όροφο ήταν σπασμένο, αλλά τίποτε απ' αυτά δεν τον πείραξε. Αν περίμενε κάτι, οτιδήποτε, λίγο πολύ ανταποκρινόταν στις όποιες προσδοκίες του.

Το κλειδί ήταν κρεμασμένο σε ένα καρφί κάτω από το λούκι, εκεί που έπρεπε να είναι. Ξεκλείδωσε την πόρτα. Χρειάστηκε να τη σπρώξει με τον ώμο του για να ανοίξει, γιατί είχε φρακάρει λιγάκι.

Τα εσωτερικό μύριζε κλεισούρα, αλλά όχι υπερβολικά. Μούχλα δεν είδε πουθενά, ούτε ποντίκια. Πάνω στο τραπέζι της κουζίνας υπήρχε ένα σημείωμα.

Με τις καλύτερες ευχές της, του έγγραφε. Τίποτε άλλο.

Άφησε τη βαλίτσα του και τη σακούλα με τα ψώνια πάνω στον καναπέ, κάτω από το ρολόι του τοίχου, και κοίταξε τριγύρω. Ύστερα έκανε τον γύρο του σπιτιού ανοίγοντας όλα τα παράθυρα. Φτάνοντας στην κρεβατοκάμαρα, στάθηκε μπροστά στον καθρέφτη και κοιτάχτηκε.

Είχε γεράσει. Το πρόσωπό του ήταν γκριζο και σκαμμένο. Τα χείλη του πιο λεπτά και πιο αυστηρά. Ο λαιμός

του πλαδαρός και ρυτιδιασμένος. Οι ώμοι γερτοί και κάπως πεσμένοι.

Πενήντα επτά ετών, σκέφτηκε. Τα είκοσι τέσσερα πίσω από τα κάγκελα. Δεν είναι να απορείς.

Γύρισε την πλάτη στον εαυτό του και άρχισε να ψάχνει για όπλο. Έπρεπε να έχει οπωσδήποτε όπλο επάνω του, οπότε καλύτερα να το έβρισκε σύντομα. Προτού άρχιζε να το ξανασκέφτεται.

Όταν πήρε να σουρουπώνει, κάθισε στο τραπέζι της κουζίνας, με το γράμμα στα χέρια. Το διάβασε όλο από την αρχή, άλλη μια φορά, με μια κούπα καφέ μπροστά του πάνω στο πλαστικό λουλουδάτο τραπεζομάντιλο.

Δεν ήταν μεγάλο. Μιάμιση σελίδα όλο κι όλο. Έκλεισε τα μάτια και προσπάθησε να την ξαναδεί νοερά:

Τα μαύρα μάτια της, ήδη σημαδεμένα από τον θάνατο, πίσω από το μεταλλικό διαχωριστικό πλέγμα. Τα δάχτυλά της που όλο τα έστριβε νευρικά.

Κι αυτά που έλεγε.

Όχι, δεν υπήρχε άλλος τρόπος.

[Η γραφή του Nesser είναι τόσο διεισδυτική, που μοιάζει σαν ο συγγραφέας να μπαίνει κάτω από το δέρμα των ηρώων του. **]** NEW YORK TIMES

Ενώ ο επιθεωρητής Βαν Βέτερν καλείται να αντιμετωπίσει ένα δυσοίωνο ιατρικό ραντεβού, ένα πτώμα ανακαλύπτεται τυλιγμένο σ' ένα σαπισμένο χαλί σε μια ειδυλλιακή τοποθεσία. Το πτώμα είναι τόσο βίαια ακρωτηριασμένο και κομματιασμένο, που δεν μπορεί να αναγνωρισθεί. Οι αρχικές ενδείξεις οδηγούν σ' έναν κατάδικο, ο οποίος αποφυλακίστηκε πριν από εννιά μήνες με αναστολή και έκτοτε αγνοείται.

Από το νοσοκομείο όπου βρίσκεται ο Βαν Βέτερν μελετά την ιστορία του θύματος: βασιλιάς του στίβου στα τέλη της δεκαετίας του 1950, έχασε τη φήμη του και θεωρήθηκε απατεώνας καθώς αποκαλύφθηκε ότι ήταν ντοπαρισμένος* δολοφόνος μιας γυναίκας στις αρχές της δεκαετίας του 1960* δολοφόνος για δεύτερη φορά είκοσι χρόνια αργότερα και τώρα θύμα δολοφονίας. Η κατάληξη μιας ζωής έτσι κι αλλιώς χαμένης ή ένας αθώος που καταδικάστηκε λόγω των προκαταλήψεων της κλειστής κοινωνίας στην οποία ζούσε; Μήπως όμως οι σκέψεις του καθηλωμένου στο νοσοκομείο επιθεωρητή είναι σε εντελώς λανθασμένη κατεύθυνση;

[Πέρα από κάθε αμφιβολία, ο συγγραφικός τρόπος του Nesser είναι ασυναγώνιστος. **]** WDR

**ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ 10 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ
ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ**

ISBN 978-960-566-390-2

9 789605 663902
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 6390

**NEO APPLICATION
METAIXMIO NOIR
(ΜΟΝΟ ΓΙΑ IPAD)**